

поділ на кіркову і мозкову зони, структурні компоненти яких мають прояв лише у великій кількості дифузної лімфоїдної тканини, що рівномірно заповнює обидві зони органу. Та встановили що динаміка співвідношення цих структур відповідає загальноприйнятим біологічним закономірностям організації ЛВ в незрілонароджених ссавців.

УДК 619:616.33:636.22-.28

ДИНАМІКА КЛІНІКО-ГЕМАТОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРИ ТЕРАПІЇ КОРІВ З СИНДРОМОМ ДИСТОНІЙ ПЕРЕДШЛУНКІВ

Черкащенко Є.А. магістр, Сапронова В.О. к. с.-г. н., доцент, науковий керівник

parik_96@ukr.net

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м.Дніпро, Україна

Вступ. Важливе значення в економіці держави має зростання молочного і м'ясного скотарства. Разом з тим, шкода, заподіювана продуктивному скотарству різними внутрішніми хворобами, продовжує залишатися значною. Тому виникає потреба всебічного вдосконалення організаційної та ветеринарно-зоогієнічної роботи безпосередньо у господарствах. Підвищення продуктивності тварин, їх стійкості до захворювань, вибір та здійснення проведення своєчасних ефективних діагностичних і лікувально-профілактичних заходів з урахуванням господарських умов, особливостей тварин і характеру захворювання – усі ці завдання можуть бути успішно вирішені лише добре підготовленими спеціалістами, які підвищують свою кваліфікацію на основі сучасних досягнень науки та передової практики. Реєстрація рухів передшлунків з допомогою спеціальних приладів, вивчення складу і діяльності мікроорганізмів-симбіонтів, які заселяють передшлунки, облік фізико-хімічних властивостей вмісту рубця, визначення його ферментативної активності у здорових та хворих тварин, гематологічні лабораторні дослідження створюють можливості для об'єктивного вивчення патогенезу захворювань, механізму і особливостей дії різних фармакологічних препаратів та лікувальних засобів. Таким чином, створені умови для розвитку клінічної фармакології, терапії, діагностики та профілактики захворювань.

Досить часто серед захворювань у великої рогатої худоби зустрічаються хвороби передшлунків. За спостереженнями ветеринарних фахівців, працюючих на виробництві, до числа хвороб, які наносять втрати поголів'ю великої рогатої худоби відносять застійні дистонії (гіпотонія, атонія, парез) передшлунків, які виникають в результаті порушення їх моторної функції. Ці захворювання призводять до різкого зниження продуктивності молочної худоби, втрати маси тіла.

Мета – з'ясувати особливості етіопатогенеза синдрому дистоній рубця у корів і розробити ефективні засоби корекції порушень його моторної функції та обмінних процесів, які відбуваються в ньому.

Матеріал та методи. Дослідження проводились на коровах чорно-рябої породи, середньою живою вагою 550-600 кг. Тварин підбирали за схожим клінічним станом. Експерименти щодо клінічного випробування двох схем лікування проводили за принципом підбору груп тварин парних аналогів. Для виконання поставлених задач нами було сформовано три групи тварин (n=5) – контрольну та дві дослідні. Діагноз на захворювання ставили на підставі анамнестичних даних, враховували сезон року, раціон годування, якість кормів, дотримання режиму утримання та розпорядку дня, фізіологічний стан тварин. При клінічному дослідженні звертали увагу на загальний стан тварин, температуру тіла, частоту пульсу, дихання, харчову збудливість, жуйку, кількість рубцевих скорочень за 5 хвилин, акт дефекації, сечовипускання, молоковіддачу. На наступному етапі досліджень було розроблено кілька лікувально-профілактичних схем для тварин з синдромом дистоній рубця з

використанням: голодної дієти на 1 день без обмеження водопою, 1 % розчином перманганату калію з метою видалення вмісту рубця, введення всередину настоянки білої чемериці (румінаторна дія), дезінтоксикаційні засоби (парентеральне введення 20 % розчину глюкози), пробіотик «І-сак» та стимулюючої суміші С.І. Смирнова (50 мл етилового спирту, 100 гр. дріжджів, 200 гр. цукору в 1 л води). Тварин контрольної групи лікуванню не піддавали, дослідні групи лікували за запропонованими схемами. Кров для досліджень брали тричі: до лікування, в період лікування (на 5-й день), в період одужання (на 10-й день).

Результати. Аналіз результатів дослідження показав, що температура тіла як у хворих, так і у здорових корів істотно не змінювалась і залишалась в межах фізіологічної норми - $38,1 \pm 0,044$ - $38,5 \pm 0,120$ °C. Пульс тварин знаходився в межах $68,0 \pm 1,192$ - $78,0 \pm 2,476$ ударів в хвилину, а дихання - $18,0 \pm 0,485$ - $24,0 \pm 1,460$ дихальних рухів в хвилину, що також не виходить за межі фізіологічної норми. У корів другої дослідної групи харчова збудливість, жуйка і відрижка з'являються в середньому на 3 день лікування, а румінація відновлюється на четвертий день після застосування запропонованої схеми лікування. При застосуванні суміші Смирнова (перша дослідна група) харчова збудливість і відрижка з'являються на четвертий день лікування, а жуйка і румінація - на 5 день лікування. В контрольній групі корів харчова збудливість, жуйка і відрижка не порушувалися. Результати гематологічних досліджень крові корів показують, що на початку захворювання вони відрізнялися від норми (Кондрахін І.П., 1985), а саме кількість еритроцитів у першій дослідній групі корів становило $(4,88 \pm 0,240) \times 10^{12}$ л при нормі $(5,0 - 7,5) \times 10^{12}$ л, в інших групах еритроцити знаходилися на рівні нижньої межі норми. Кислотна ємність крові була в середньому в 1,3 і 1,2 рази нижче середнього значення норми (460 - 580 об./од.) в I і II дослідних групах і відрізнялись від контролю на 17% та 11% відповідно. Інші показники знаходилися в межах фізіологічної норми, хоча кількість лейкоцитів в дослідних групах було на 14% та 18% вище в порівнянні з контролем. Після лікування у корів дослідних груп гематологічні показники значно покращилися ($p < 0,1$) в порівнянні з тваринами контрольної групи. Поряд з гематологічними показниками вельми цікавою була динаміка біохімічних показників крові. Так, на момент постановки діагнозу кількість загального кальцію, глюкози і загального білка в крові корів було нижче встановлених норм у всіх групах тварин, як в дослідних, так і контролі, що пояснюється, в першу чергу, незбалансованим раціоном годівлі і нестачею загального кальцію в кормах. Вміст неорганічного фосфору в зазначених групах знаходився в межах фізіологічної норми. Біохімічні показники крові на всьому протязі експерименту не піддавалися значним змінам і, на жаль, зміст загального кальцію в процесі лікування не вдалося підвищити до прийнятих норм. Рівень глюкози збільшився на 18% ($p < 0,05$) і продовжував підвищуватися. Після лікування кількість глюкози в крові корів другої дослідної групи знизилася до $2,67 \pm 0,069$ ммоль/л залишаючись достовірно ($p < 0,001$) на 64% вище, ніж перед початком проведення досліджень. При аналізі білкових фракцій відзначалось підвищення α -глобулінової і γ -глобулінової фракцій, головним чином за рахунок зменшення альбумінової фракції. Зміст глобулінів не виходив за межі фізіологічних норм. В ході досліджень рубцевого вмісту відзначали зменшення кількості інфузорій в 1 мл до $117,6 \pm 34,55$ тис., рН зміщувалось в кислу сторону, рухливість інфузорій знижувалась до $1,5 \pm 0,151$ балів, а ферментативна активність становила в середньому 16-20 хв.

Висновки. В результаті проведеного лікування за різними схемами, одужання з відновленням моторної функції передшлунків, нормалізацією гематологічних і біохімічних показників крові у тварин другої дослідної групи відбувалось значно швидше ніж у корів з першої дослідної групи.